

Conferència del 28 de juny

Una majoria social per la sobirania

“...i ara Esquerra té la missió d’alinejar i enfortir les institucions i la societat per preparar el proper embat amb l’Estat”

Bona nit,

El discurs de l’independentisme actual s’ha forjat al llarg de més de cent anys, però els elements claus, novedosos, i que el fan indestructible s’han produït en els darrers vint. I ho han fet possible dues persones que avui s’asseuen en els escons del Govern de Catalunya en nom del nostre partit.

El primer d’aquests elements innovadors va sorgir de multiplicitat de projectes de l’avui Conseller d’Innovació, Universitats i Empresa, Josep Huguet, com la Catalunya lliure de peatges, el concert econòmic o el diferencial de l’IPC català. Aquest discurs va donar una vessant pràctica al discurs històric de l’independentisme, de base essencialment cultural i lingüística.

A aquest element innovador incorporat a començaments dels noranta, l'actual vicepresident del Govern de Catalunya hi ha aportat, en la darrera dècada, una nova proposta que el fa inatacable. El 1998, a Girona, sentíem per primera vegada a un Josep-Lluís Carod-Rovira pronunciar allò que “per ser català no cal renunciar als orígens propis”. En aquell moment posava el fonament de l'independentisme cívic, obert i integrador que ha permès incorporar milers de persones al nostre projecte.

Avui el discurs de l'esquerra independentista es fonamenta en tres pilars: el cultural i lingüístic; l'econòmic, més pragmàtic; i el discurs cívic, inclusiu i integrador. Tenim doncs, tres bons motius per tal que ciutadans i ciutadanes catalans de tota la vida o arribats d'arreu del món s'incorporin al projecte de la independència de Catalunya. Amb un discurs que no té contraindicacions per que no va contra ningú, però que vol a tothom.

Però ara cal definir, no amb discursos sinó en la praxi política, com serà aquest país. Un país amb un urbanisme intel·ligent i de consens; amb una economia innovadora i emprenedora; amb una societat capaç d'integrar i incorporar als que arriben de fora; amb una administració pública àgil, eficaç i transparent.

Ens pertoca dibuixar, doncs, a la nostra generació, quins són els pilars on volem construir el nou Estat català, projecte al que cada dia s'hi suma més gent.

Per fer això he cregut que calia fer balanç d'aquests darrers anys. El moment polític que viu Catalunya és complex, i ve determinat per una contundent i, alhora desencisadora, falta de perspectiva política. Hi ha una clara fatiga després de l'esforç que el país i Esquerra en particular hem fet en tot el procés estatutari i un cert desassossec pel resultat final. Una fatiga que cada cop ens pesarà més si comparem l'esforç i els resultats obtinguts.

És evident que alguna cosa ha canviat en una part del país. La desorientació no és patrimoni, precisament, dels independentistes i no és que ens alegrem de la desfeta. L'experiència ens ha ensenyat sobradament que aquell axioma tan poc constructiu del "com pitjor, millor", no només no funciona; sinó que es contraproduent per la construcció nacional. Però és evident que el discurs federalista i, si se'm permet, l'autonomista, és a dir, la majoria de l'electorat catalanista - i per extensió de la societat catalana que el sustenta - ha quedat tocat per l'actitud contrària de bona part de la societat espanyola i de les seves institucions.

No cal dir que hi ha hagut excepcions, però aquesta vegada, a diferència de la lluita contra el franquisme - i fins i tot, la transició - han estat mínimes, per no dir comptades amb es els dits de la mà.

Diguem-ho clar, des dels anys trenta no s'havia produït una campanya tant salvatge i frontal contra Catalunya i la seva gent per part de tot l'entramat oficial i social de l'estat i la nació espanyola.

Potser encara no han passat prou mesos, anys, però a mesura que anem guanyant distància i posem temps entremig, anirà creixent la consciència de la brutal campanya desfermada contra Catalunya; campanya que tindrà seqüeles a mig i llarg termini.

Deia, que la desorientació i un cert sentiment d'oportunitat perduda són els elements determinants de l'actual moment polític. Deia també que la falta de perspectiva o horitzó nacional pot esdevenir un element de desmobilització i desinterès no només per aquells sectors més nacionalment conscients, sinó també per tots aquells que en l'estricta reformisme han vist frustrades les seves expectatives.

Davant d'aquest panorama es fa necessari un reposicionament d'Esquerra per recuperar la iniciativa política. Dit amb tota la modèstia, hem pogut constatar en aquests darrers anys que Catalunya ha estat capaç d'albirar noves fites i avançar quan ERC ha generat noves propostes i objectius nacionals. Es fa necessari, doncs, un nou enfocament davant la nova situació.

Avui, aquí, intentaré respondre a alguns dels interrogants que sovint molts ciutadans es plantegen i que molts militants, votants i dirigents d'ERC es fan.

Algunes d'aquestes preguntes potser encara no tenen una resposta concisa, clara i definida, però tenim l'obligació de donar-hi solucions, en plural perquè potser n'hi ha més d'una. Potser Esquerra, o jo mateix, no tenim la solució, però ara suara, Catalunya es mourà si Esquerra es mou.

Es fa necessari repassar ràpidament que ha passat en aquests darrers dos anys per poder entendre què ha passat i què ens ha passat.

Ha passat un any, gairebé un any, de l'entrada en vigor del nou Estatut i és hora de fer balanç de tot el procés de discussió i elaboració del text i del seu resultat final.

Què no repetiríem avui si tornéssim a començar tot el procés estatutari?

Dit d'una altra manera: què faríem diferent o, simplement, què no faríem?

No es tracta d'instal·lar-se en la ucronia. És més, defensaré sempre l'oportunitat d'haver plantejat aquell debat i aquella proposta. L'acumulació de forces de la societat era prou gran com per assumir aquell pas. En aquest sentit, la necessitat de dotar el país de més poder, recursos i capacitat de negociació era - i és - superior a aquestes forces.

La conjuntura política catalana, i l'espanyola, que nosaltres mateixos vam ajudar a crear també era favorable després de molts anys. Un partit socialista al Govern de Catalunya que no podia defugir el nou escenari i una Convergència a

l'oposició que tampoc podia restar-ne al marge. Però sobretot un nou govern espanyol amb president espanyol que es va comprometre a donar suport al text resultant del Parlament de Catalunya.

On va raure el problema, doncs, si hi havien condicions prou bones per fer-ho, amb un govern espanyol que es comprometia a la reforma i amb l'assoliment d' un consens prou ampli a Catalunya?

Ens enganyaríem si penséssim que tota la culpa és del Madrid dels Ministeris, poruc de perdre poder de decisió i, si sem permet, d'adjudicació/contractació. O d'un Partit Popular que sense cap tipus d'escrúpol utilitza a Catalunya com a ariet per soscavar la credibilitat del govern... O d'alguns barons del PSOE, i només del sud, que van assetjar la Presidència del Govern espanyol.

El catalanisme ja era conscient de les dificultats amb les quals toparíem. Però, potser, ingenus de nosaltres no esperàvem tantes dificultats. I com deia al començament, algunes complicitats van brillar per la seva absència.

Amb tot això ja hi hem de comptar de per vida. Sempre serà així mentre Catalunya representi el 20% del PIB de l'estat, compti amb bona part de la base emprenedora i disposi d'una cultura i llengua nacional.

No, els problemes, inconvenients i dificultats provinents de l'exterior hi són des del 1707, amb la primera derrota -la d'Almansa- ara fa tres-cents anys, i perduraran fins que el nostre país no n'esdevingui independent. El problema que cal solucionar, que cal atendre, és l'intern, els errors del catalanisme, del nacionalisme i de l'independentisme. Errors de la política catalana i debilitats de la societat catalana.

I crec que seré just i autocrític si començo per la classe política catalana com a principal actor de la desfeta.

Durant més d'un any, el tacticisme ha estat el principal enemic dels partits catalans. Tothom va utilitzar l'Estatut com a instrument de desgast del contrari. Fins i tot, va ser utilitzat com a instrument de desgast i pugna interna. Aquest va ser el cas del PSC i la pugna entre el President Maragall i el seu propi partit. També, en menor mesura, va succeir el mateix entre els lideratges de CDC i UDC.

Per no parlar del irresponsable desgast que el PP va sotmetre a Catalunya amb la finalitat d' erosionar al govern espanyol.

El tacticisme, però, no va poder impedir un acord molt potent el 30 de setembre. Però l'alegria no va durar gaire. Pocs dies després, el PSC ja anunciava esmenes, i finalment, l'acord del 30 de setembre va ser desnaturalitzat per complet quan el 21 de gener de 2006 a la Moncloa, el senyor Mas i el senyor Rodríguez Zapatero van pactar un text a la baixa.

A la cuneta hi va quedar l'esperança d'una ciutadania que va veure que quan s'acabava la il·lusionista arribaven els il·lusionistes. Il·lusionistes que, en una campanya acrítica per aprovar el nou Estatut català, fos com fos, van optar per prescindir dels objectius pels quals havien iniciat aquest camí:

Més poder, més recursos, més capacitat de negociació

Mentrestant, el PSC no volia incomodar al PSOE: la presidència de la Moncloa era més important que el salt que es demanava per Catalunya; alhora que CiU promovia una barata: *canvio Estatut per una presidència de la Generalitat passant per Moncloa.*

Però no vull passar per alt els errors d'ERC. També hi tenim la nostra part. Però, en aquest sentit, també és just afirmar que si algú va empènyer amb generositat, sabent estar al seu lloc i fent possible l'acord del 30 de setembre, aquest va ser Esquerra. Diguem-ho nosaltres, perquè Esquerra no té ni manifassers ni pamfletaris al dictat que reescriguin la història. L'error, doncs, va ser: **El dubte i la incapacitat de maniobra amb seguretat i claredat.** Tancat l'acord Mas-ZP, i amb la sortida el 18 de febrer de milers de catalans i catalanes sota l'eslògan "Som un nació i tenim el dret a decidir", Esquerra allí havia de deixar clara la seva postura i no seguir negociant malgrat que el mal ja estava fet! Tactisme partidista i falta de lleialtat entorn el país.

Si mirem més enllà dels partits, què hi tenim? Doncs un autèntic tòtem de la nostra transició i del que a vegades sembla que enyorem de l'antifranquisme: la societat.

On va ser? Com va jugar? Tret del coratge de la Comissió per la Dignitat en campanyes com la del retorn dels papers de Salamanca, i de la incansable tasca de la Plataforma per la Llengua, hem trobat a faltar l'alè d'entitats i institucions en els moments clau. Una lliçó clara i concisa: no podem tornar a afrontar situacions límit amb l'estructura de l'estat si darrera, al costat o al davant de les institucions polítiques no hi ha un entramat civil proactiu i mobilitzador. Fem-nos una pregunta clara i concisa, ¿el senyor Mas hagués negociat pel seu compte i a risc de tots, d'esquenes del Parlament i de la societat, amb una societat civil catalana forta i mobilitzada? Ho dubto. No estic desplaçant les responsabilitats a totes aquelles entitats i institucions civils que malden per fer un país, una comunitat de persones millors, ans al contrari, assenyalo la debilitat d'aquesta estructura tan necessària per una nació que no disposa d'estat.

Dins d'aquesta societat civil hi trobarem la tercera de les debilitats internes que van minar la capacitat de negociació amb Madrid.

El tercer problema de casa nostra, més enllà del tacticisme dels partits i de la debilitat de la societat civil organitzada, és la feblesa de la nostra classe econòmica dirigent.

L'envit de l'Estatut ha deixat al descobert el grau de dependència comercial de l'economia catalana amb el mercat espanyol i amb els instruments que el fan possible. I hem pogut comprovar que, aquest, de lliure, ben poc. El mercat espanyol no es regeix per l'oferta i la demanda sinó que hi han altres factors que distorsionen - més que a qualsevol altre país - les regles del joc. Sóc dels que creu que un mercat com l'espanyol és important per Catalunya; però també ho són per a nosaltres, els altres mercats. La creença d'una economia oberta i deixada al mecanisme de la mà invisible del mercat va saltar pels aires quan van venir les primeres campanyes de boicot. Un boicot que no fou una novetat i que ja compte amb precedents que es perden en el temps.

Tanmateix, el temps va voler que coincidissin dues propostes que, amb orígens distints i àmbits distants, modificaven el model unipolar espanyol: l'Estatut i l'OPA de Gas Natural a Endesa.

En una reunió amb directius del Grup financer català que participa del grup energètic vaig manifestar el meu pessimisme sobre l'operació política i alhora sobre la financera. Recordo que algú va deixar clar que les dues alhora no podien ser i que vist el calat de l'operació energètica - que era d'escala planetària - quedava clar quina era la seva prioritat.

Al final, varem tenir un Estatut retallat i encorsetat, però l'operació financera no va sortir.

La simple disjuntiva, lògica i comprensible en aquell moment, ja dóna compta de la debilitat dels grups catalans, no sols per la falta d'un mercat lliure, sinó per l'alt grau de susceptibilitat del govern espanyol i d'altres institucions, com el poder judicial, davant la pressió dels grups d'interès de la capital de l'estat.

Ja tenim, doncs, una altra debilitat del nostre model. La incipient però encara baixa internacionalització de la nostra economia ens fa més vulnerables davant de decisions arbitràries que res tenen a veure amb el mercat.

Hem d'afegir-hi un quart problema, que ens ha debilitat durant tot el procés de negociació i elaboració, i que sovint obviem o hi passem de puntetes: la desafecció d'una part de la societat catalana cap els problemes del país.

Dit d'una altra manera, les informacions de les demandes d'un millor sostre d'autogovern i la socialització d'aquesta informació no pot venir, no ha vingut, ni vindrà de la mà de mitjans de comunicació fets i pensats des de la capital de l'Estat. El prisma és un altre, i des d'allí, s'ha explicat la voluntat del Parlament del 30 de setembre com un escac permanent a una certa idea d'Espanya. Això ha comportat reaccions contra el procés, minoritàries, perquè el que ha imperat, sobretot, és el desinterès i, si se'm permet dir, **la desvinculació.**

És un dels arguments que encara potser no han desenvolupat prou els autors intel·lectuals del nou partit que avui ocupa tres escons al grup mixt del Parlament de Catalunya. Catalunya està obligada a finançar la resta de l'Estat perquè molts catalans hi tenen les seves arrels, les seves referències sentimentals i la seva connexió amb la realitat .

Argument fals i trampós, perquè el que ens ha de preocupar són les actuals generacions de catalans. Però aquesta idea no és nova, és antiga i ha cimentat el desarrelament.

Si aquest allunyament, desafecció o indiferència, dels que per raons culturals, lingüístiques o d'origen no han participat del procés hi afegim els que inicialment van encoratjar-se però van anar desinflar-se a mesura que el procés s'embarrancava cada cop més, tindrem una explicació senzilla de l'alta abstenció en el referèndum.

Vet aquí doncs, un quart problema que ha acabat amb una alta abstenció al Referèndum d'aprovació de l'Estatut i en el cicle polític.

Una situació que no deixa de ser un problema de bloqueig de qualsevol nou intent a l'hora d'assolir un millor estadi de sobirania.

Vistes les debilitats ens haurem de preguntar què hem de fer a partir d'ara, dit d'una altra manera:

Què ha de fer Esquerra per generar una nova dinàmica que ens porti a la sobirania?

La immersió que hem fet en aquests dos darrers anys ens ha servit per tenir clar que difícilment tindrem una altra oportunitat, a curt o mig termini, sinó ressolem les debilitats estructurals del sistema polític i de les institucions socials i econòmiques de Catalunya.

El que no seria precisament un encert es tornar a reiniciar un procés de reforma política ara a curt termini. Dic, i ho dic amb majúscules, que seria un ERROR perquè, com deia, cap de les causes que han debilitat la causa catalana davant Madrid han estat resoltes.

És més, tenim un Estatut que no podem abandonar pensant que ja està tot superat. Ans al contrari, hem d'analitzar tot el marge que ens pot donar per fonamentar una nova base de negociació; però aquesta vegada de caràcter bilateral. Ho diré d'una altra manera: l'actual Estatut, malgrat que no ho diu, ¿ens impedeix una negociació del model de finançament que posi damunt de la taula una proposta que ens faci avançar cap el Concert Econòmic? **No.**

És tant genèric que no impedeix una nova fita, malgrat que tampoc garanteix un avenç en la disminució del desequilibri fiscal.

El text estatutari final ens dona poca capacitat de negociació, tornem estar depenent com durant 23 anys de conjuntures parlamentaries a Madrid i actes "de generositat" dels governs espanyols.

En contraposició a aquesta incapacitat o limitació estatutària que tenim, hi ha el país i la gent.

Esquerra ha d'assumir el nou Estatut, com hem reconegut sempre malgrat la nostra actitud crítica, ja que és el que va aprovar el poble de Catalunya, però assumir-lo no vol dir renunciar anar més enllà. I és que en alguns aspectes, l'Estatut, el nou, ja s'ha fet petit, s'ha encongit, sinó només cal fer un cop d'ull a tot el debat sobre l'aeroport del Prat.

Una postura acomodaticia podria pensar que si els governs de Jordi Pujol van estar més de 20 anys per desenvolupar l'Estatut del 79, ara no hem de tenir pressa ja que encara no portem un any. **Pensar així és un error.** La pressa és directament proporcional a les necessitats de Catalunya alhora d'afrontar els reptes que com a societat europea tenim: immigració, globalització, deslocalització, societat del coneixement i falta d'aigua i energia.

Vistes a vol d'ocell, les necessitats i un nou punt de partida i gens disposat a fer salts al buit que, més enllà de proclamar abandades sobre la sobirania, allò que crec que ha de fer Esquerra és subsanar aquelles debilitats que tenim com a país i que dificulten l'envit amb el govern espanyol. Ras i curt: tot allò que ens fa febles en la taula de negociació. Deia fa un moment, que davant l'estat espanyol podem confrontar-hi el país i la gent, però per això cal que ens enfortim i impliquem a tothom.

Què és el pitjor que podríem fer ara?

Doncs esperar a veure que deixa anar el govern espanyol, aquest o el que vindrà. Blau o roig, però espanyol.

Catalunya no pot estar esperant si s'inicia el traspàs de rodalies, si s'està disposat a parlar seriosament d'El Prat, o es desclassifiquen Reus o Girona, o si el nostre Conseller d'Economia pot arrencar una bona proposta de Finançament, o ... O en el millor dels casos, esperar a les eleccions espanyoles i una vegada més dependre de la conjuntura o aritmètica parlamentària sabent que qualsevol avenç per Catalunya desencadena totes les fúries de l'espanyolisme.

És evident que cal seguir batallant i negociant, tot utilitzant els mecanismes institucionals i civils perquè Catalunya disposi de tot això i més. Però, mentrestant, hem de reforçar i guarir tot allò que ens debilita. És un procés dialèctic en el qual, si se'm permet, guanyarem força i capacitat de negociació si superem les debilitats internes. Serem menys febles si assolim més poder polític i marge de decisió.

Per entendre'ns, és el cercle virtuós de reminiscències futbolístiques. Ara per ara, estem instal·lats en un altre cercle, no precisament positiu, i la dialèctica és negativa. Per això l'hem de trencar. I només el trencarem si confiem en nosaltres mateixos. I ho podem superar si comencem amb el que podríem definir com el front interior. Com deia, seria un gran error esperar que Madrid contribueixi a iniciar aquest cercle o cicle virtuós.

¿Tenim marge com a país i societat per establir espais de sobirania que ens permetin fer un nou pas endavant? Rotundament sí. ¿Ens ho pot impedir l'estat, si ho fem bé? Rotundament no.

En aquest sentit, vull concentrar-me en dos àmbits transcendents pel nostre país que l'esforç col·lectiu que hi puguem destinar pot contribuir a solucionar els dèficits que apuntava al principi:

- a. La llengua i la cultura catalana.
- b. La innovació i la internacionalització de la nostra economia.

Algú, oportunament, podria trobar a faltar, en aquesta doble vessant, la necessitat d'una proposta social de caràcter més assistencialista i/o redistributiva. No és l'objectiu d'aquesta conferència. L'aposta d'Esquerra per un govern d'Entesa amb clara voluntat social ja determina un model de societat de benestar i de cohesió social, i alhora nacional. Aquest és l'objectiu a 4 anys -i de la passada legislatura-: garantir una escola pública competitiva i de qualitat, salvaguardar el model de salut i avançar en la política de l'autonomia personal i l'habitatge.

Això és el que ha de fer el govern català. Clar que amb més finançament i més inversions tot seria més fàcil, més ràpid i, si se'm permet, més social. Un altre exemple de cercle virtuós, si es vol.

Ja hem definit que per avançar hem de guarir i superar debilitats. La pregunta que ens hem de fer és com ho farem.

Com podem enfortir el país i la societat?
--

Quan em refereixo a llengua i cultura catalana, no vull dir que el govern no faci el que ha de fer, sinó que com a partit polític tenim l'obligació de definir un full de ruta per afrontar un dels moments més complexos pel nostre esdevenir com a poble. Diguem-ho amb una pregunta:

Podem aspirar a ser un poble independent quan entre el 40% o el 50% de la població catalana no coneix, no sap, no necessita la llengua catalana o fins i tot no l'interessa?

És aquí quan apareix aquella tautologia que resa que potser sí que Catalunya serà independent; però ho serà parlant castellà.

És una tautologia perquè la llengua i la cultura condicionen i configuren el model de país. No és només un model de diferenciació, és la nostra idiosincràcia com a comunitat nacional.

I per tant, val la pena treballar per reduir aquest percentatge? Crec sincerament que sí.

¿Ens podem refugiar pensant que la història ha estat injusta amb la nostra llengua? Ens podem refugiar explicant l'intent de genocidi del franquisme amb la cultura catalana? ¿O en lamentar-nos que la globalització en anglès i en castellà dificulta la normalització de la nostra llengua? O en el dolor de llengua?

És veritat que l'espanyolisme ha arribat a tal punt de desacomplexament que es practica el negacionisme davant l'intent de genocidi cultural i lingüístic. Com aquells que neguen l'holocaust. Hem de mirar endavant, i mirar endavant vol dir ser capaços d'alinejar tot allò que tenim a les nostres mans perquè aquest milió de nous catalans, vegin en el català i en el nostre model de país, el millor model.

Potser no varem arribar a temps amb la immigració espanyola dels 60 i 70, però ara no tenim excusa. I malgrat els esforços d'ajuntaments, consorcis de normalització, entitats com la Plataforma, Òmnium, ..., la sensació és que no estem fent tot el que hem de fer.

¿L'estat espanyol i els seus instruments de poder ens poden impedir una gran onada d'alfabetització en català, ens poden impedir l'augment de les aules d'acollida, ens pot impedir si s'escau una nova llei política lingüística? **No, però ens falta defici, força i voluntat.** La mateixa energia que hi havia als anys setanta en la Represa nacional després de la dictadura i, en menor mesura, durant els anys 80 amb la Crida a la Solidaritat. ¿És una il·lusió col·lectiva pensar que podem posar cent mil voluntaris per la llengua cada any perquè en poc temps haguem nacionalitzat a aquests milió de nous catalans?

Fixeu-vos: la paraula "nacionalitzar" horroritzarà els partidaris de via darwiniana per la desaparició del català, però quan la llengua i la cultura espanyola disposen d'una potencia tan ampla i banal: televisió, internet, ..., un estat al seu servei, no podem fer cap concessió a l'ambigüitat.

¿Pot estar el senyor Piqué en contra de que una part de la energia del país vagi a l'ensenyament del català? Crec que no.

Pecant d'optimista, el debat ja no és *immigració si, immigració no*, aquest és un fals debat, perquè ja són aquí i han vingut a viure-hi. El debat és: ¿volem ser encara més minoritaris com a comunitat lingüística i cultural o volem ampliar la nostra base de catalanoparlants? La postura més suïcida, nacionalment parlant, ens convida a instal·lar-nos en el debat essencialista o reactiu davant la nostra realitat. Potser és còmode intel·lectualment però és ineficaç nacionalment. Atrinxerats en el fals debat sense sortir a jugar i a guanyar, aquest model de globalització ens passarà per sobre i ens arrossegarà.

Ras i curt: la Catalunya Pura és enemiga de la Catalunya lliure. A vegades, és de justícia recordar aquells catalans que han vist com el país que va guanyar el 1931 ha anat desapareixent: la derrota del 39, la dictadura, l'allau migratori dels anys 60 i 70 d'origen espanyol... I quan semblava que assolíem una certa represa, arriba una nova onada, aquesta vegada extracomunitària.

La Catalunya pura, comporta la divisió de Catalunya i ens situaria en un escenari de més debilitat. A més, impediria qualsevol avenç per la Catalunya lliure.

Fem prou des del govern per la llengua catalana? Evidentment que s'espera més de nosaltres: més de la cultura i més espai comunicacional. Però això no vol dir que haguem de renunciar a la força de la societat civil.

No hem de tenir por a una guerra lingüística perquè pitjor és la pau dels cementiris. Ens cal un rearmament intel·lectual capaç de deixar de perdre el temps en batalles nominalistes. Com molt bé deia el President d'Esquerra, en el cas de la Fira de Frankfurt hem fet allò que han fet tots els països: enviar-hi els abanderats de la cultura i llengua nacional. Ni un minut més en aquest fals debat, els catalans que escriuen en castellà, que fan literatura castellana, si són conscients de la dificultat de la nostra llengua nacional ho entenen. Els que no ho volen entendre és perquè abonen la tesis darwinista, que el català com espècie menor desaparegui.

Hi ha qui ha volgut menystenir l'esforç que s'ha fet per impedir el model lingüístic de les nostres escoles. I encara hem fet més: hem blindat el model d'immersió. Però queda clar que no n'hi ha prou. Necessitem la participació del sector privat i necessitem consolidar un espai comunicacional propi. I això comença amb el baròmetre de mitjans que varem aprovar en l'anterior legislatura. Semblarà poca cosa; però és el primer pas per crear un espai propi.

Això són les estructures d'estat, això són espais de sobirania. Blinden un model i ens faciliten l'entrada a la globalització. Hi ha futur si fem el pas i hi ha futur perquè malgrat tot, la nostra llengua ha superat molts dels entrebancs que ha patit. Hem d'estar orgullosos de l'esforç que fem com a poble. Som la cultura que, malgrat dos estats - l'espanyol i el francès - ha passat el Rubicó del segle XXI, el segle de la societat del coneixement.

Però no n'hi ha prou; hem de fer més passos, i sobretot, hem de convèncer. Hem de garantir que la nostra llengua sigui el pal de paller de la integració.

Com deia, integració i inclusió ens acosten més a la Catalunya Lliure. La divisió, la incomunicació o l'exclusió ens porten a la debilitat.

Internacionalització de la nostra economia

L'economia catalana ha estat sempre l'antecedent de les distintes repeses o renaixences de la nostra cultura i de la nostra consciència nacional. Per això, hem de ser capaços de reparar un salt davant la incertesa que s'obre. Però, sobretot, de trencar el bucle en el qual avui estem instal·lats. No podem fer el salt a la nova economia, no podem competir millor en innovació, no podem atraure inversió estrangera perquè ens falla allò imprescindible: **el poder de decidir i el finançament.**

No podem decidir en el context del mercat lliure sense disposar d'infraestructures i empreses potents; empreses amb capacitat de recerca i mida suficient per sortir al món. I mentrestant, Madrid s'ha fet gran. Com va dir molt encertadament el President Maragall, "*Madrid se n'ha anat*". Han construït una megalòpolis capaç de competir amb la resta del món occidental; ho ha fet utilitzant impúdicament tots els ressorts d'estat i, a Catalunya, res en podem esperar.

I això no implica, repeteixo, que haguem de renunciar a aconseguir tot allò que ens és imprescindible: aeroports, ports, rodalies, centres de recerca, ..., més inversió. El catalanisme ha de fer una mirada cap al sector privat. Què ens queda quan l'estat se'n va o se'n vol anar? **El sector privat.**

Tots recordem com des d'Esquerra varem impulsar les campanyes contra els peatges. Una rèmor i exemple del que és un país que ha de pagar per allò que d'altres tenen de franc. Una nova forma de colonialisme. Però, en allò bàsic, som en el mateix punt que estàvem durant els anys seixanta quan a Catalunya, davant l'inoperància de l'estat, es van fer autopistes de peatge. Avui som davant un cruïlla semblant en l'àmbit de les noves tecnologies, la recerca i les telecomunicacions.

De la mateixa manera que en el segle XIX, quan davant la inexistència d'una administració la societat catalana va fer escoles i hospitals privats i cooperatius.

Ens hem de bolcar de nou cap a la societat. Hem de constituir una nova devolució del poder. Aquest no és un pas endarrere ni la renúncia a disposar d'un estat propi o, mentrestant, a tenir estructures d'estat.

Ans al contrari, necessitem una administració catalana, potent, eficaç i professional i, si se'm permet la redundància, amb un model propi. Des de la perspectiva econòmica i davant el desafiament constant de Madrid ens hem d'enfortir mitjançant la iniciativa del tercer sector i del privat.

¿Estem ben situats per portar la pràctica aquest pas cap a una obertura total de l'economia catalana i estimular el sector privat?

En aquest sentit, posaré com exemple el cas del President del foment del treball que fa quatre anys va afirmar que els independentistes, ERC, no estàvem madurs per governar. Quatre anys després de poder comprovar la nostra política a Catalunya i a Madrid, va rectificar a l'engròs; i fins i tot ha anat més enllà, Sent testimoni d'excepció de l'hostilitat de la resta de l'estat, i en especial del Madrid del poder, ha afirmat amb contundència:

“L’economia catalana, com la que més, ha contribuït al funcionament de Catalunya, però també de la resta de CCAA, però aquest ajut, aquest esforç, aquests traspàs de rendes, no pot ser etern. Això mateix li està dient a Espanya la Unió Europea respecte als fons europeus. Aquí i ara tenim les nostres prioritats”

Declaracions impensables fa un any i introbables a les cúpules patronals. Què vull dir amb això? Doncs que tot el procés estatutari, si bé ha creat cert desànim a curt termini, ha fet obrir els ulls a sectors dirigents del país, entre ells les patronals. També vull recordar com els dirigents de la CECOT, Eusebi Cima o l’actual màxim dirigent Antoni Abad, han deixat clara la seva reivindicació d’un sistema de finançament que superi l’espoli fiscal.

Estem iniciant una nova etapa que està superant el desconcert inicial. A mig termini, tenim una nova consciència entre la classe emprenedora catalana; amb la prudència que implica estar en un mercat poc internacionalitzat però amb la consciència clara de que estem sols i ens hem de sortir sols.

Aquesta nova etapa no serà com l'anterior, en la qual Esquerra en solitari i amb una incomprensió generalitzada estirava del carro. Ara hem creat un estat d'opinió favorable, hem guanyat la batalla ideològica, important però no suficient. Ara cal tornar a assumir la política.

És per això que ara ens cal plantejar un carta d'objectius econòmics i d'infraestructures per dependre menys de les decisions dels altres:

- 1) Les empreses catalanes han de guanyar volum, especialització i internacionalització i això passa per tenir la reraguarda ben coberta. En un món global, el proteccionisme no té sentit i benvingudes siguin totes aquelles empreses que venen a treballar a Catalunya. Però no podem ser tan incauts de quedar impassibles davant el boicot soterrat que pateixen les nostres empreses a fora. Cal una política d'exigència, però a l'hora pensar que necessitem empreses catalanes potents.

2) Front comú amb les patronals i les altres institucions del país per assolir les grans infraestructures que el país necessita. Ara tenim un clima més favorable que fa un any. Per molt que ens sembli el contrari. Des de l'aeroport fins a les rodalies passant per les telecomunicacions, hi ha més consciència de la població i d'aquells que lideren l'àmbit econòmic.

3) Un nou sistema de finançament per Catalunya.

¿Podem esperar que les autoritats del govern espanyol es dignin a fer allò del cafè per a tots, és a dir, el consejo de Política fiscal i financera? És evident que no! Aquesta vegada hem d'anar amb una proposta pròpia que ens permeti avançar contra el dèficit fiscal. Des del Concert econòmic cooperatiu que hem defensat des d'Esquerra fins a la proposta consensuada en l'acord del 30 de setembre, hi ha marge per una proposta en la que també puguin participar-hi les patronals, les cambres de comerç i les universitats. Algú pot dir que si no assolim els resultats exigits, això contribueix a la frustració. Jo no hi estic d'acord.

Hi ha d'haver ambició i hem de fixar-nos objectius d'acord amb les necessitats del país, i no amb el fals possibilisme. El principal element que ens ha de permetre trencar el bucle en el qual es troba l'economia del país passa pel finançament i la nostra capacitat de disposar del nostre esforç fiscal. En això Esquerra tornarà a marcar la pauta i estibarà a la resta de partits, però com deia a suara, ho hem de fer conjuntament amb els agents socials del nostre país, entitats, patronals i sindicats. Cal mobilització i aquesta vegada toca manifestar-nos allà, a Madrid.

Algú s'imagina els carrers de Madrid un diumenge al matí ocupats pacíficament per milers de catalans i catalanes amb les seves forces vives al capdavant? Això no és testimonialisme; d'això se'n diu obrir camí.

- 4) Augmentar el nivell d'exigència en tot allò que fa referència a les TIC. Aquesta és una batalla que es pot guanyar si apostem decididament, d'acord amb el sector privat i l'acadèmic. Apostar per segments clars on l'administració catalana pot tenir capacitat tractora per incentivar la iniciativa privada. E-Governement, E-salut, o programari lliure.

5) Especialitzar el país amb aliances estratègiques amb d'altres països. Catalunya ha tingut excel·lents relacions comercials i culturals amb Japó o Alemanya, per posar dos exemples de països del G-7. Catalunya pot ser i ha de ser la porta europea d'Àsia, i no hem refereixo només al punt de vista logístic. Qui ho impedeix? Madrid. La negativa a que Catalunya disposi de ports i aeroports és un intent desesperat per impedir que definitivament Catalunya sigui el portal d'Orient. La zona més potent, amb més creixement del món. Madrid ens vol deixar amb les escorrialles de la seva aposta americana, que no cal desestimar, però la nostra iniciativa no pot anar a remolc de la proposta espanyola. L'independentisme ha de superar el seu complex del 68. En la formació de la intel·ligència independentista ha pesat durant molts anys el discurs antinordamericà, basat en una antiga guerra de blocs en la qual Catalunya ni hi entrava ni hi sortia.

Ens cal una política exterior decidida amb els països que marquen la pauta, i els Estats Units han de ser una prioritat.

- 6) Augmentar el nivell d'exigència al país des de la formació al món del treball. Però això no poden ser paraules retòriques. Només amb esforç pot haver-hi autoestima, només recuperant determinats valors d'autoritat a les famílies, a l'escola, a la via pública, a l'ordre públic podem tornar a ser exigents com a societat. Algú ho pot veure com un retorna al passat, ans al contrari, són valors plenament republicans. ¿Hi ha valors més d'esqueres o progressistes que la meritocràcia, dependre de l'esforç de cadascú o la seguretat ?

- 7) Un país cohesionat socialment i nacionalment és un país que avança i pot competir, però cal autoexigència i alhora primar l'esforç.

- 8) La construcció d'un espai sindical i emprenedor amb perspectiva nacional que siguin subjectes a l'hora de construir alternatives als models actuals i a la dependència dels òrgans estatals.

Els deia que des de la perspectiva de consciència estem millor que fa 1 any però necessitem crear horitzons propis per canalitzar tota aquesta energia que avui tenim a Catalunya.

Llengua i Economia, són dos camps que poden esdevenir un àmbit clar per enfortir el país, per cohesionar-lo i preparar el proper embat a l'estat. Però no podem oblidar, com deia al principi de la conferència, que una de les principals debilitats del país és convèncer, seduir i portar al nostre bàndol, al costat sobiranista, a tots aquells catalans que per distintes raons no formen part del nostre univers de referències simbòliques i que depenen d'un altre espai comunicatiu. Parlant clar, que el seu marc de referències és Espanya. Són aquells catalans que beuen de les fonts madrilenyes i que la informació i la consciència posterior no respon a les necessitats del país.

Què hem de fer? Doncs picar pedra, si se'm permet. Els independentistes hem de fer un esforç de convèncer i aprofitar les debilitats de l'estat a Catalunya.

Els trens de rodalies que no funcionen és un dels casos on hem de ser capaços com a partit d'implicar-nos al carrer, cos a cos, explicant la marginació que pateix Catalunya i evidentment els seus ciutadans. Dic que és una debilitat de l'estat perquè malgrat la voluntat conscient de minoritzar Catalunya, la nostra capacitat d'atracció d'aquests sectors de població seria menor si l'estat funcionés.

Com deia això vol dir implicació d'Esquerra i la societat a peu d'estació, a l'AMPA per defensar la discriminació dels escolars catalans, davant l'oprobri del peatge,....

Esquerra hi ha de tornar, allà on no hi pugui arribar des del govern ho hem de fer com a partit. Tornem-hi, malgrat el que podem pensar ja hem fet molt camí, ja hem fet pensar a molts catalans que mai s'havien plantejat una opció independentista, hem de continuar fent allò que no només obre camí al debat més ideològic sinó també neutralitzant el discurs espanyolista que té molts mitjans i molta potència.

Però per continuar hem de tenir full de ruta i aquest és molt clar, ara toca construir espais de sobirania, toca convèncer, toca sumar, toca pressionar, avui he intentat definir quins són aquests espais.

Sense la consolidació d'aquests espais, sense superar els defectes que tenim com a país es fa difícil pensar com podem guanyar la majoria social per la sobirania.

En l'Europa del segle XXI és possible una Catalunya Independent, diré més, mireu si sóc optimista, que crec fins i tot en la possibilitat dels Països Catalans com a part de l'Unió Europea. Fa uns anys algú recriminava a Esquerra la seva presència fora del principat, doncs bé avui a les illes Balears i Pitiüses, Esquerra Republicana de Catalunya és un partit de govern, amb presència al Parlament Balear i al govern. Venim de lluny i malgrat l'adversitat aquest país fa via perquè té uns instrument que es diu Esquerra. Ara toca sumar no dividir. Ara toca fer un nou pas endavant amb la renovació d'idees i equips necessari, però sobretot amb entesa i diàleg, amb sentit de la proporció i el moment polític.

No ens podem equivocar i caure de nou en discursos immadurs i simplistes de pensar que l'alliberament nacional, es pot limitar a una actitud i un discurs. Una proclama. Ens cal enfortir el país, ens cal crear el cercle virtuós, ens cal sumar aquells que ara no juguen i sobretot ens cal més valentia i coratge. No és fàcil, ja ho sabem. Però els que avui som aquí i molts d'altres sabem que som capaços de moure el país si ens ho proposem, ja ho varem fer el 1931, ho hem tornat a fer el 2006 posant damunt de la taula un nou pas endavant malgrat la inèrcia dels altres partits. Ara hem de fer un nou pas, i no serà un nou estatut, sinó que ha de ser l'envit final perquè aquest país esdevingui independent. **Ho podem fer si enfortim el país, tenim camí per fer, ho podem fer.**

Sobretot perquè malgrat les aparences els grans derrotats de tot aquests processos han estat els autonomistes. Sí, és veritat que van guanyar un referèndum, nosaltres el varem perdre. Però que els queda ara, pregunto en veu alta que els quedarà a autonomistes i federalistes o d'altres formes i d'encaix a Espanya com defensa el President Pujol? El sobiranisme, l'independentisme perdent el referèndum hem guanyat el debat. No només ho afirmem nosaltres. Miquel Caminal, polític partidari del model federalista:

“L'autodeterminació deriva cap a la voluntat d'independència quan no es respecta la identitat nacional catalana, quan s'utilitza el nom d'Espanya per socavar l'autogovern de Catalunya. Així és impossible ser federalista perquè es confon pacte amb submissió i assimilació. Sense una Espanya democràtica i federal, Catalunya no té una altra sortida positiva per si mateixa que la independència.”

Com que mai Espanya ha estat ni serà democràtica i federal demano a autonomistes i federalistes que no perdin més el temps. Només hi ha un camí, la independència.

Reiteradament s'ha acusat a Esquerra d'ingenuïtat per haver jugat en el terreny polític de l'autonomisme i en el terreny ideològic del federalisme. I tant, sense complexos, perquè és així com aconseguim marcar la iniciativa. És així com l'autonomisme està en crisi i el federalisme perd sentit. Reiteradament també s'ha dit que vam donar suport al govern Espanyol. Com no havíem de fer-ho, si hi havia una promesa clara i ferma de donar suport a l'estatut que aproves el Parlament de Catalunya.

Ara, serà diferent, ara els partits catalans hauran de vincular qualsevol investidura a la concreció de totes les reivindicacions que avui hem desgranat en aquesta conferència. Sinó hi ha un compromís evident no es pot votar la investidura. I menys a canvi d'un ministeri, que pel que es veu serà el d'exteriors, ni el de foment demanen.

Refem, doncs, el camí, i treballem per establir les condicions que han d'enfortir el procés cap a la sobirania, enfortim-lo. Creem espais de sobirania, reduïm la nostra dependència. I acabo, doncs , recuperant el fil del que hem de fer:

- Lleialtat entre els partits catalans per defensar els drets nacionals
- Enfortiment i mobilització de la societat civil per ara més enllà de les institucions.
- Situat la llengua i la cultura catalanes com l'eix vertebrador de la Nova Catalunya.
- Internacionalització i competitivitat de l'economia catalana per ser menys dependents.

- Capacitat d'atracció d'aquells sectors de la societat catalana més indiferents amb els interessos nacionals de Catalunya.
- Consolidació d'un espai comunicacional propi.
- Realisme i ambició per superar les febleses que atenallen el país.
- No donar suport ni al Congrés ni al Senat si no hi ha compromís explícit sobre els objectius nacionals.

Però sobretot la convicció que l'independentisme avança, sense cofoïisme o autocomplaença, avui hi ha més catalans i catalanes indistintament d'on hagin nascut, parlin la llengua que parlin en la seva intimitat, que aposten i per una Catalunya Lliure. Que ja no és una opció minoritària a Catalunya i que pot ser la majoritària. Però cal camí, mètode, objectius i estructura. I ara, Esquerra té la missió d'alinejar i enfortir les institucions i la societat per preparar el proper embat amb l'Estat. Estem disposats a fer un nou pas? Jo si!

Moltes gràcies per la vostra assistència i la vostra paciència en escoltar-me.